

120 5
86

P r o t o k o ł
p r z e s ł u c h a n i a ś w i a d k a

Kielce dnia 4 III 1948 r. o godz. 10⁰⁰
Ja Włodawski Stefan z Referatu Śledczego Komisariatu M.O.
w Kielcach działając na mocy polecenia Ob. Prokuratora Sądu Okręgowego w
Kielcach z dnia 9/47 B. N. 9/47.

wydanego na podstawie art. 20 K.P.K. rzep. wpraw. zachowując formalności wymie-
nione w art. 135, 140 258 i 259 K.P.K. w obecności protokolanta Lilono Jan
których uprzedziłem o obowiązku stwierdzenia swymi podpisami zgodności pro-
tokółu z przebiegiem czynności, przesłuchałem niżej wymienionego w charakte-
rze świadka który uprzedzony o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie
oświadczył:

Nazywam się Gross Stanisław
Imiona rodziców Romanus i Leonard
Wiek 35 ur. w Sanniki wojw. Karmarskiej
Wyznanie Przym. Katol. zawód Trupiec
Miejsce zamieszkania Kielce ul. Fonarek 18 m 38.

W sprawie niniejszej jest mi wiadomo co następuje: Za czasów okupacji
pracowałem od roku 1941 do czasów wyzwolenia w więzieniu
w Kielcach w charakterze magazyniera i kancelisty na stacji
starożytnego stowinika. Obóz został utworzony od wkrócenia Niemców
do Polski aż do likwidacji niemieck. Więziennicy przebywali
przeważnie Polacy, Żydzi i inni. Stanu radu niemieckiego był od 800 do
tysięcy. Przez istnienie więzienia w Kielcach przebywało w więzieniu
około czterech tysięcy. Więźniowie polityczni zostali wystrani tran-
sportem w lipcu lub w sierpniu 1944 r. porostali zaś więźniowie
tak zwani popularni w herbie około 130 osób. zostali uwolnieni
razem właściwie przez stwarzanie więzienną Polską w dniu 15 stycznia
1945 r. Na terenie więzienia istniały otwarte warsztaty a to,
newski, dołowski, kwanicki, kowalski. Ponadto więźniowie byli
ratnikami na terenie więzienia w stacji budowlanych około
60 osób. Dzień i w fabryce granat około 50 osób dziennie oraz
w gospodarstwie więziennym w Domarowicach od 20-30
osób dziennie. Podrywaniem więźniów składano się z trzech
poranków dziennie, rano o godzinie dziewięciu wstawało się
lub sacharynową w ilości 1/2 dek. cukru na więźniów lub. odporność

obniżyć dawki rocharyny, oraz Wdek. a ostatnio 15 deko. chleba ciemnego
 śniad składał się z rusy i kolacje takie samo. W więzieniu istniał
 tak zwany szpital więzienny. Na terenie więzienia rozprzyskały się
 epidemie najwęższej tyfusie plamistego. Śmierć nastąpiła w więzieniu
 wynonita w skutek epidemii i chorób. od sturdek do obrzęku w osłab.
 mierzenie w przy bliższym. Kibla krotkie wykonane zostały
 wyroki śmierci więźniom Polakach, ryłach i innych w ogrodzie
 więziennym oraz w ciemnicy (Marcel) przez wstrzyknięcie do żył.
 nymali Gestapowej. Miejscom straceń więźniów specjalnie
 ryłowa a cześciowa i polaków pora obrzkiem więzienia był ementowa
 ryłowa w Kielcach. Więźniów rozstrzelanych lub zmarłych na
 terenie więzienia cześciowa wywieszono na wrocie więziennym na
 ementowa ryłowa lub też na poleconie włach więziennych
 niemieckich khorwat na wraj khorat wydawał opieki społecznej
 narzeczki eliejskiego w Kielcach. Na terenie więzienia khormetorium
 nie było. Dowody po wyurzędzonych więźniach lub rozstrzelanych
 powstawały w depozycie więziennym do cześciwa ludzkiej więzienia
 co nie stało z niemi pamięć jest mi niewiadome. Jeżeli Achem i
 narwik ludzi więziennych nie pamiętam. Ostatnim dyrektorem
 więzienia w Kielcach był niemiec narwikiem Huce Kunze
 jego zastępcą był polakowie Dębiński do lipca 1944 r. dyrektorem
 więzienia był niemiec Strüve, zastępcą jego Khorwachowski
 Braffowitz oraz strażnicy niemiecy i polacy o narwikach
 Chmielewski Bolesław, Ryzewski Władysław, Kroturca Stanisław
 Kurem Józef, Kuzmicki Stanisław, Antgurski Stanisław,
 Golach Antoni, Karsowski, Frai Fryderyk, Serge Teodor,
 Buodel August, i Boll. Na tym protokół zakończono
 i przed podpisaniem odczytano.

Protokolował
 Chłocławski

Protokolant
 Kurem J.

J. M.